

je godine članom jednog takvog uredništva i ne raditi ništa (osim što sam uludo potrošio dvije stotine radnih sati). Ili što reći na članstvo u "mnogobrojnim uglednim stranim znanstvenim društvima", a da se sva djelatnost uglednog člana uglednog društva sastoji od urednog (ili manje urednog) plaćanja članarine? Ili biti predsjedatelj sekcije na nekom znanstvenom skupu i to veledjelo navoditi na istaknutom mjestu u svojoj biografiji? (Kada sam, da se vratimo na prethodnu zgodu, na veliko čuđenje svojih kolega svojevoljno napustio uredništvo neimenovanog znanstvenog časopisa, izrazili su žaljenje jer gube "jednog vrijednog suradnika"! ...???)

Koliko više i stručne, i znanstvene, i radne, i ljudske, i moralne kvalitete čovjek mora imati da bi napravio znanstveni rad, napisao stručnu knjigu, ili samo priredio poster za znanstveni skup, od kvaliteta koje mora imati da bi sjedio u svim tim komisijama, potkomisijama, odborima, pododborima, uredništvima, uredničkim savjetima i kakvim li se sve pompoznim imenima ne zovu institucije koje u očima onih koji ne poznaju njihov rad izgledaju mnogo uglednije i važnije od onih koji su taj rad imali prilike iz bliza upoznati. I tako se opet vraćamo na priču o plemićima: vi-tez je sa svojim pričama s turnira bio junak i delija, dok je vojnik na ratištu bio pijanica i propalica.

iz naših knjižnica

Uređuje: Danko Škare

ChemExper: vrstan pomoćnik kemičarima i njihovim poduzećima

Ivo Tokić

INA-Sektor strateškog razvoja, istraživanja i investicija

INDOK

e-mail: ivo.tokic@ina.hr

ChemExper je tvrtka koja djeluje udruženo na tri područja: kemija, primjena kompjutera i telekomunikacije. Razvila je i distribuira napredne alate za upravljanje podacima za kemijske laboratorije. Njihov je najpoznatiji proizvod, s kojim ćemo se i mi ovom prilikom pobliže upoznati, baza podataka sa slobodnim pristupom ChemExper Chemical Directory (CCD).

ona sadrži preko 40 000 kemijskih struktura i podatke za više od 100 000 kemikalija koje nude razni međunarodni dobavljači.

CCD se može pretraživati prema molekularnoj formuli, IUPAC-ovom nazivu, uobičajenim imenima, CAS broju, kataložnim brojevima, strukturama i fizikalnim karakteristikama.

Prilikom postavljanja upita mogu se stranice prilagoditi tako da se pojedini parametri pretraživanja sakriju, odnosno vrate po želji, te tako vizualno uredi stranica za pretraživanje.

Na isti se način može urediti i koji će se podaci o kemikalijama ili proizvodima prikazati kao odgovor na upit. Tako se npr. može dobiti samo podatak o formuli ili o strukturi, vrelištu, gustoći, formuli itd.

Osnovna stranica ChemExper (www.chemexper.com)

Na internet stranici www.chemexper.com nalazi se ulaz u spomenutu bazu podataka – jasno, uz mogućnost dobivanja informacija i o drugim njihovim proizvodima i uslugama na koje ćemo se ukratko vratiti kasnije.

Cilj je projekta stvoriti lako dostupnu bazu podataka o kemikalijama na internetu. Svatko se može poslužiti tim kemijskim informacijama i pretraživati bazu običnim web pretraživačem. Namjera je vremenom stvoriti world-wide bazu podataka. Zasada

Dio pretraživača (bilo koji parametar može se po želji skloniti sa stranice)

Prikaz osnovnih karakteristika izlistanih proizvoda

Po odabiru proizvoda koji nas zanima dobivamo za njega detaljnije podatke:

Prikaz karakteristika odabranog proizvoda

Uz podatke o proizvodu prikazuju se i podaci o proizvođaču/dobavljaču te se lako može s njim stupiti u kontakt.

U vezi s tim, bilo koji dobavljač kao i kemijski laboratorij može ponuditi svoje informacije putem interneta kroz CCD. Koristeći se ponuđenim programom Experact Web može jednostavno unijeti svoje podatke u bazu, a ta je usluga besplatna ukoliko se radi o manje od 1.000 proizvoda. Za veći broj naplaćuje se određeni godišnji iznos. Za svaku informaciju unesenu u CCD dodaje se link, tako da zainteresirani mogu kontaktirati s proizvođačem, dobavljačem ili laboratorijem – dakle, s onim tko je dao informaciju.

No, ako svatko može sam prikazati svoje podatke, kako onda osigurati njihovu vjerodostojnost? Tim prije što je zamišljeno da ta baza ne zahtijeva posebno upravljanje. U ChemExperu drže da se vjerodostojnost pojedinog podatka može osigurati upravo načelom javnosti. Naime, registriranje ponuđača informacija te prikazivanje kontakt adrese i drugih identifikacijskih podataka uz proizvod i njegove karakteristike ne omogućava samo stupanje u poslovnu vezu već i sprečava javno iznošenje krivih podataka pred odgovarajuću stručnu javnost. S tim je u vezi i drugi čimbenik, a to je da se svi podaci čuvaju u bazi te, kako kažu u ChemExperu, ako 10 osoba da različite podatke za vrelište acetona, 10 različitih točki vrelišta će biti i prikazano – zajedno s izvorima tih informaci-

Prikaz podataka o proizvođaču (adresa, e-mail, telefon, faks, web stranice)

ja. A na koncu, u slučaju bilo kakve pogreške, svaka se jednom dana informacija kasnije može modificirati.

Proizvođači/dobavljači mogu se također i na svojim vlastitim internet stranicama koristiti tim pretraživačem u obliku kakav postoji i na internetu. Ali za 20 \$ mjesečno postoji i mogućnost programske prilagodbe pretraživača koji bi na razne upite nudio podatke samo o odgovarajućim proizvodima tog proizvođača/dobavljača. Također se, da usput spomenemo još i taj komercijalni vid ovog mjesta na internetu, nudi i mogućnost prilagodbe dizajna pretraživača izvornom dizajnu stranice klijenta, dakako, uz jednokratnu naknadu.

Reference ChemExpera – tvrtke koje koriste njihove usluge

Namjera je ChemExpera zapravo da proizvođačima, dobavljačima i raznim kemijskim laboratorijima ponudi svoj komercijalni program ExperactTM za cjelovito upravljanje laboratorijskim poslovanjem. Put za to vide preko mogućnosti besplatnog pretraživanja baze CCD kao i besplatnim postavljanjem tog pretraživača na stranice zainteresiranih korisnika, te uz to nude ranije spomenutu mogućnost besplatnog prijenosa informacija u bazu CCD, a za što se mora poslužiti besplatnim programom Experact Web koji je pojednostavljena verzija ExperactTM. Nadaju se da će se na taj način zainteresirani stručni korisnici uvjeriti u kvalitete njihovog softvera i nabaviti za svoje poslovanje cjelovitu verziju.

I za kraj, vrijedi istaknuti detalj vezan za transakcije na ovim internet stranicama. Iako su one namijenjene i kupovanju i komercijalnom iskorištavanju podataka o proizvodima i dobavljačima, ne nudi se izravna transakcija između potencijalnih kupaca i prodavača. Naime, iz sigurnosnih razloga na ovim se stranicama ne koriste podaci o kreditnim karticama, već se ostavlja mogućnost izravnog kontakta među zainteresiranima koji onda u tom kontaktu sami dogovaraju načine svoje suradnje, tako da se ništa ne može odvijati u anonimnim i riskantnim transakcijama.